

Lovforslag nr. L 154. Fremsat den 29. januar 1986 af kirkeministeren

Forslag

til

Lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde

Kapitel I

Formål

§ 1. Denne lov har til formål

- 1) at virke til, at folkekirkens kirkebygninger danner den bedst mulige ramme om menighedens gudstjenester, de kirkelige handlinger og andre kirkelige aktiviteter,
- 2) at sørge for, at der er tilstrækkelig plads til begravelser på folkekirkens kirkegårde, og at disse fungerer som værdige og vel vedligeholdte begravelsespladser, og
- 3) at sikre, at der ikke sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde.

Kapitel II

Kirkebygninger

§ 2. Opførelse af kirker samt kirkers udvidelse, ombygning eller nedbrydning skal godkendes af kirkeministeren.

Stk. 2. Forinden en ny kirke indvies, skal der afholdes et afleveringssyn efter regler, der fastsættes af kirkeministeren.

§ 3. Menighedsrådet sørger for vedligeholdelse af kirken og dens inventar og udsmykning.

Stk. 2. Nærmere regler herom samt om nyanskaffelse af inventar m.v. fastsættes af kirkeministeren.

§ 4. Restaurering af kalkmalerier samt maling og reparation af inventar, der er over 50 år gammelt, må kun ske i henhold til et forslag, der er tilvejebragt gennem nationalmuseet og godkendt af stiftsøvrigheden.

Stk. 2. Fremkommer der hidtil ukendte kalkmalerier, skal dette straks indberettes til nationalmuseet.

§ 5. Kirken med inventar og andet løsøre skal være brandforsikret til den fulde værdi. Kirkeministeren kan tillade, at der gøres undtagelse herfra.

Stk. 2. Kirkeministeren kan fastsætte nærmere regler om brandsikring af kirker.

Stk. 3. Kirkens hellige kar m.v. skal holdes forsikret mod indbrudstyveri.

§ 6. Kister, som findes i kirken, herunder i gravkapeller eller i gravkældre, må kun fjernes og nedsættes på kirkegården, hvis kirkeministeren tillader det. Om fornødent skal de pårørende gennem statstidende opfordres med 12 ugers varsel til at fremkomme med eventuelle indsigelser. Når fristen er udløbet, uden at der er fremkommet indsigelser, kan kirkeministeren tillade fjernelse og nedsættelse på kirkegården.

§ 7. Ved enhver kirke skal der være en af provsten autoriseret protokol. Nærmere regler om protokollens førelse fastsættes af kirkeministeren.

§ 8. De kgl. bygningsinspektører, nationalmuseet og akademiet for de skønne kunster yder kirkeministeriet og stiftsøvrighederne sagkyndig bistand i forhold, der vedrører kirker og kirkegårde.

Stk. 2. Kirkeministeren kan udpege særligt sagkyndige til at rådgive i spørgsmål om var-

meanlæg, orgler, klokker og andre forhold, hvor vejledning skønnes ønskelig.

Kapitel III

Kirkegårde

§ 9. Menighedsrådet sørger for, at kirkegården vedligeholdes, og at der er tilstrækkelig begravelsesplads for sognets beboere.

§ 10. Jord til kirkegårdens udvidelse eller til anlæg af nye kirkegårde eller hjælpekirkegårde, herunder også anlæg af kirkegårde for valgmenigheder med egen kirke, samt arealer til parkering, adgangsveje m.v., kan erhverves ved ekspropriation, der anordnes af kirkeministeren efter de i forordning af 23. april 1845 givne regler.

§ 11. Anlæggelse af nye kirkegårde og kirkegårdsudvidelser skal godkendes af kirkeministeren.

Stk. 2. Kirkeministeren kan dog bestemme, at mindre kirkegårdsudvidelser ikke skal godkendes af ministeren.

Stk. 3. Regler om kirkegårdens indhegning, indretning, beplantning, vedligeholdelse og udvidelse samt om opførelse af bygninger til brug for kirken eller kirkegården fastsættes af kirkeministeren.

Stk. 4. Offentlig vej eller gangsti må ikke anlægges over kirkegården.

§ 12. Ved enhver kirkegård skal der være en af stiftsovrigheden godkendt vedtægt for orden på kirkegården og dennes benyttelse, en af provsten autoriseret kirkegårdsprotokol, samt et kort over kirkegården.

Stk. 2. Vedtægten skal blandt andet indeholde bestemmelser om gravstedernes størrelse og om fredningstidens længde samt takstbestemmelser vedrørende erhvervelse, fornyelse og vedligeholdelse af gravsteder.

§ 13. Fredningstiden er den periode, i hvilken et gravsted ikke kan nedlægges, jfr. § 17, stk. 1.

Stk. 2. Fredningstiden for et gravsted er mindst 20 år, men kan i vedtægten fastsættes til en længere periode. For børnegrave kan der i vedtægten fastsættes en kortere fredningstid. For nedgravede askeurner er fredningstiden mindst 10 år.

§ 14. Sognets beboere har ret til at blive begravet på kirkegården i det sogn, hvor de bor. For personer, der ikke tilhører folkekirken, gælder dette dog ikke, hvis der i sognet findes en kommunal begravelsesplads eller en begravelsesplads for det trossamfund, som de tilhører.

Stk. 2. Udensogsboende, der enten har ægtefælle, forældre eller børn begravet på kirkegården, eller som på særlig måde har været knyttet til sognet, ligestilles med inden-sogsboende.

Stk. 3. Hvor pladsforholdene tillader det, kan det i vedtægten bestemmes, at også andre udensogsboende end de i stk. 2 nævnte skal have adgang til at blive begravet på kirkegården.

§ 15. Retten til udlægning af et gravsted i medfør af § 14, stk. 1 og stk. 2, omfatter erhvervelse af brugsret for en fredningsperiode til et gravsted med en gravplads, hvis der er efterlevende ægtefælle dog med to gravpladser. Dette gælder også i tilfælde, hvor der uden vederlag udlægges gravsted for en ubemidlet afdød, jfr. § 16.

Stk. 2. Det kan i vedtægten bestemmes, at der mod betaling kan erhverves brugsret til et gravsted for mere end en fredningsperiode, og at et gravsted mod betaling kan udlægges med flere pladser end nævnt i stk. 1.

§ 16. Der skal altid være adgang for ubemidlede til at få et gravsted udlagt uden vederlag. Sådanne gravsteder må ikke henlægges til en særlig afdeling på kirkegården.

§ 17. Et gravsted kan ikke nedlægges, forinden fredningstiden efter den seneste begravelse i gravstedet er udløbet.

Stk. 2. Hvis den, der har brugsret til et gravsted, ikke sørger for, at det holdes i sømelig stand, kan det ryddes og besås med græs eller gruslægges i resten af den periode, for hvilken brugsretten er erhvervet (brugsperioden), jfr. dog § 18. Gravminder skal dog opbevares indtil brugsperiodens udløb.

Stk. 3. Når brugsretten til et gravsted udløber, kan den kræves fornyet mod betaling af et i vedtægten herfor fastsat vederlag, jfr. dog § 18.

§ 18. Til gennemførelse af en af provstivalget godkendt reguleringsplan for kirke-

gården kan et gravsted inddrages helt eller delvis, når fredningstiden efter den seneste begravelse er udløbet.

Stk. 2. Retten til at foretage yderligere begravelse i et gravsted, der er omfattet af en godkendt reguleringsplan, ophører, når der er forløbet en fredningsperiode efter den senest forud for planens godkendelse foretagne begravelse, uanset om brugsretten til gravstedet måtte være erhvervet for et længere tidsrum.

§ 19. Til hel eller delvis nedlæggelse af en kirkegård kræves kirkeministerens tilladelse.

Kapitel IV

Registrering af gravminder

§ 20. Gravminder, der bevarer mindet om fortjenstfulde mænd og kvinder, eller som iøvrigt af kunstneriske, kulturhistoriske eller andre grunde må anses for særligt bevaringsværdige, skal registreres.

§ 21. Registreringen foretages særskilt for hver kirkegård af det i § 26 nævnte syn.

Stk. 2. Til brug ved registreringen udarbejder menighedsrådet og en af vedkommende museumsråd udpeget sagkyndig et forslag, der fremsendes til provsten.

Stk. 3. For kirkegårde, der ikke er undergivet syn i henhold til § 26, foretages registreringen af nationalmuseet. Det stedlige museum medvirker ved registreringen efter aftale med nationalmuseet. Registreringen sker i samarbejde med kirkegårdsbestyrelsen. Nationalmuseets afgørelse kan påklages til kirkeministeren.

Stk. 4. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om registreringen.

§ 22. Menighedsrådet eller kirkegårdsbestyrelsen, jfr. § 21, stk. 3, må ikke fjerne registrerede gravminder fra kirkegården.

Stk. 2. Kirkeministeren kan tillade, at registrerede gravminder anbringes andre steder end på kirkegården.

Kapitel V

Tilsyn

§ 23. Menighedsrådet har det daglige tilsyn med kirken og kirkegården.

§ 24. Hvert år inden 1. oktober skal menighedsrådet sammen med en bygningskyndig foretage syn over kirken og kirkegården.

§ 25. Om synsforretningen foretages tilførsel til kirkens protokol. En udskrift af denne indsendes til provstiudvalget, der afgør, hvad der videre skal foretages.

§ 26. Provsten og en bygningskyndig person, der er valgt af provstiudvalget, deltager med ikke over 3 års mellemrum i det syn, der er nævnt i § 24. Dette ledes da af provsten, der fastsætter datoen for synet og indkalder menighedsrådet til deltagelse i synet. Forretningen indføres i en for hele provstiet fælles synsprotokol og i kirkens protokol. Provsten sender en udskrift af forretningen til provstiudvalget, der afgør, hvad der videre skal foretages.

§ 27. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om afholdelse af de i §§ 24-26 nævnte synsforretninger.

§ 28. Provstiudvalget fastsætter en frist for afhjælpning af de mangler, der er udsat ved synet.

Stk. 2. Provsten kan foranledige, at udførelsen af synsudsatte arbejder kontrolleres ved et ekstraordinært syn, jfr. § 31.

§ 29. Inden en måned efter at menighedsrådet har modtaget meddelelse om provstiudvalgets afgørelse i henhold til §§ 25 og 26, dog senest inden udløbet af den af provstiudvalget fastsatte frist for manglernes afhjælpning, kan afgørelsen af menighedsrådet indbringes for kirkeministeren.

§ 30. Spørgsmålet om, hvorvidt der i henhold til synsforretningen er pålagt kirken noget som ikke lovligt kan pålægges den, kan af menighedsrådet indbringes for domstolene ved sagsanlæg inden to måneder efter, at menighedsrådet har modtaget meddelelse om afgørelsen.

§ 31. Kirkeministeren, stiftsovrigheden eller provsten kan foranledige, at der afholdes et ekstraordinært syn efter reglerne i § 26.

§ 32. Bestemmelser om ydelse af vederlag, diæter og befordringsgodtgørelse til deltagere i synsforretninger fastsættes af kirkeministeren.

Kapitel VI

Særligt tilsyn

§ 33. Kirkeministeren kan bestemme, at særligt bevaringsværdige kirkebygninger henlægges under et særligt kirkesyn, bestående af 3 af ministeren udpegede personer med arkitektonisk og arkæologisk sagkundskab.

§ 34. Særligt kirkesyn afholdes med et eller flere års mellemrum efter kirkeministerens bestemmelse.

§ 35. Tilsynet omfatter navnlig kirkebygningen som bygningsmindesmærke, kirkens umiddelbare omgivelser samt løsøre og andet tilhører af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk interesse.

§ 36. Provstesyndet og en eller flere repræsentanter for menighedsrådet skal være til stede ved disse synsforretninger, men deltager ikke i kirkesynets afgørelser.

Stk. 2. Forretningen indføres i det særlige kirkesyns protokol, provstiets synsprotokol og kirkens protokol.

Stk. 3. En udskrift af det særlige kirkesyns protokol sendes til kirkeministeren, der afgør, hvad der videre skal foretages.

§ 37. Ved hovedstandsættelse eller større udvidelse af en kirke kan kirkeministeren nedsætte et særligt syn, bestående af 3 sagkyndige personer. Synets beføjelser fastsættes af kirkeministeren i hvert enkelt tilfælde.

§ 38. Bestemmelser om ydelse af vederlag, diæter og befordringsgodtgørelse i forbindelse med afholdelse af særlige syn fastsættes af kirkeministeren.

Kapitel VII

Udgifternes afholdelse

§ 39. Udgifter vedrørende registrering af gravminder (kapitel IV) og tilsyn (kapitel V) afholdes af kirkekassen, jfr. dog § 40.

§ 40. Af fællesfonden afholdes:

- 1) Udgifter til den i § 8, stk. 2, nævnte rådgivning.
- 2) Udgifter vedrørende de i kapitel VI nævnte særlige syn. Udgifter vedrørende provstesyndets og menighedsrådets deltagelse afholdes dog af kirkekassen.
- 3) Udgifter til den i § 21, stk. 2, nævnte sagkyndige medvirken og til den i § 21, stk. 3, nævnte registrering.

Kapitel VIII

Ikke-selvejende kirker

§ 41. Opgaver og beføjelser, der ved denne lov er henlagt til menighedsrådet, varetages ved kirker, der ikke er selvejende, af den, der ejer kirken, eller den, der ejer aflønningssummen for kirketjenden, der ligeledes afholder de udgifter, som påhviler kirkekassen, jfr. dog §§ 43 og 44.

§ 42. Det udvalg, der er nævnt i § 22 i lov om menighedsråd, skal være til stede ved syn over kirken og kirkegården, jfr. § 24, § 26 og § 33.

§ 43. Af kirkekassen kan afholdes udgifter til:

- 1) anskaffelse af orgel eller harmonium,
- 2) installation af elektrisk belysning,
- 3) anskaffelse af lysekroner og andre mere kostelige belysningslegemer,
- 4) anskaffelse af høreanlæg og
- 5) opvarmning af kirken.

§ 44. Kirkeministeren kan tillade, at der af kirkekassen ydes tilskud til kirkegårdens drift.

Kapitel IX

Særlige bestemmelser

§ 45. Loven gælder for valgmenigheders kirker og kirkegårde med de fravigelser, som måtte blive fastsat af kirkeministeren.

§ 46. På kirkegårde, som bestyres af et særligt begravelsesvæsen i henhold til tilladelse fra kirkeministeren efter de særlige regler herom, kommer loven til anvendelse med de fravigelser, der indeholdes i den for disse kirkegårdes bestyrelse af kirkeministeren stadfæstede vedtægt.

§ 47. En kirkegårdsbestyrelse kan ikke modsætte sig, at krigsdøde begravnes på kirkegården, såfremt der er disponibel gravplads. Er dette ikke tilfældet kan det fornødne areal tilvejebringes ved ekspropriation. Beslutningen herom træffes af kommunalbestyrelsen efter indhentet erklæring fra embedslægen.

Kapitel X

Ikrafttrædelse m.m.

§ 48. Loven træder i kraft den 1. juli 1986.
Stk. 2. Samtidig ophæves:

1. lov nr. 103 af 8. maj 1908 om sognekirkers udvidelse,
2. lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 455 af 23. september 1947,
3. kongelig anordning nr. 136 af 11. april 1953 om vedligeholdelse af og tilsyn med kirkebygninger m.v.,
4. kongelig anordning nr. 143 af 20. april 1953 om kirkegårde.

§ 49. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Almindelige bemærkninger

Lovforslaget tilsigter først og fremmest en forenkling, tydeliggørelse og ajourføring af bestemmelserne i lov nr. 282 af 30. juni 1922 om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m.v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 455 af 23. september 1947, som ændret senest ved lov nr. 651 af 21. december 1977.

En i 1970 med hjemmel i den nugældende lovs § 45, stk. 1, gennemført decentralisering inden for kirkeministeriets sagsområde er indarbejdet og videreført i lovforslaget. Ifølge lovforslaget kræves kirkeministerens godkendelse dog til opførelse, udvidelse, ombygning eller nedbrydning af kirkebygninger samt til anlæggelse af nye kirkegårde og kirkegårdsudvidelser.

I de ret få tilfælde, hvor lovforslaget afviger fra den gældende retstilstand, vil dette fremgå af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser. Her kan dog nævnes, at efter forslaget bortfalder den i den nugældende lovs § 25 foreskrevne graduering af takster for erhvervelse af gravsteder, jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 12.

Kapitel IV indeholder nye bestemmelser om registrering af bevaringsværdige gravminder, jfr. herved også § 40, 3). Som noget nyt foreslås det endvidere, at der åbnes adgang til at yde tilskud af den kirkelige ligning til driften af kirkegården ved en ikke-selvejende kirke, jfr. bemærkningerne til § 44.

Bestemmelserne i lovforslaget gælder såvel for selvejende som for ikke-selvejende kirker, medmindre andet fremgår af kapitel VIII, der indeholder de særligt for ikke-selvejende kirker gældende bestemmelser.

Den nugældende lov er af ældre dato og adskiller sig ved sin detalrigdom i væsentlig grad fra moderne lovteknik. De mere detaljerede bestemmelser i den gældende lov er derfor som hovedregel ikke medtaget i lovforslaget. Bestemmelserne i den bekendtgørelse, som skal udfærdiges med hjemmel i den nye lov, vil blive reduceret væsentligt i forhold til de to nedenfor nævnte, i henhold

til den nugældende lov udstedte kgl. anordninger, som den afløser. Bekendtgørelsen vil i hovedsagen indeholde bestemmelser, der fastsætter kompetencen mellem de kirkelige myndigheder til at træffe bestemmelse om de forhold, der omfattes af loven. Udkast til bekendtgørelsen vil blive fremsendt til folketingets kirkeudvalg ved lovforslagets fremsættelse.

Det er tillige hensigten at udsende en vejledning for menighedsrådene indeholdende forskellige detaljbestemmelser vedrørende kirker og kirkegårde samt en oversigt over de cirkulærer, der er gældende på dette område.

Når det i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser anføres, at den foreslåede bestemmelse »svarer til« en bestemmelse i den nugældende lov betyder dette – hvor intet andet er anført – at den hidtidige retstilstand foreslås opretholdt. Dette gælder ikke blot, hvor den foreslåede nye bestemmelse – evt. med redaktionelle ændringer og modernisering af sproget – ganske svarer til den ældre bestemmelse, men også hvor den i udformning og omfang – men ikke i indhold og sigte – adskiller sig fra den tilsvarende ældre bestemmelse.

Ved de i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser benyttede udtryk »kirkeanordningen« og »kirkegårdsanordningen« forstås henholdsvis kgl. anordning nr. 136 af 11. april 1953 om vedligeholdelse af og tilsyn med kirkebygninger m.v. og kgl. anordning nr. 143 af 20. april 1953 om kirkegårde.

Lovforslaget har været forelagt indenrigsministeriet, miljøministeriet, ministeriet for kulturelle anliggender, samtlige stiftsøvrigheder, Akademiet for de skønne Kunster, nationalmuseet, de kgl. bygningsinspektører, kirkegårdsrådene, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, Danmarks Provsteforening, Den danske Præsteforening, Foreningen af danske kirkegårdsledere, Landsbygraverforeningen for Danmark og de kommunale begravelsesvæsener.

For kommuner, der er kirkegårdsbestyrelser, kan lovforslaget medføre merudgifter til vedligeholdelse af registrerede gravminder.

II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Det er et af hovedformålene med lovforslaget at virke til, at folkekirkens kirkebygninger til enhver tid er indrettet og udstyret således, at de kan danne rammen om menighedens gudstjenester og andre kirkelige aktiviteter, og at folkekirkens kirkegårde fungerer som vel vedligeholdte begravelsespladser. Et andet hovedformål med lovforslaget er at sikre, at der ikke – p.g.a. manglende vedligeholdelse eller i forbindelse med udførelse af arbejder – sker en forringelse af de kulturværdier, der er knyttet til kirkebygninger og kirkegårde. Et middel hertil er bestemmelserne i kapitel V og kapitel VI om tilsyn og de nye bestemmelser i kapitel IV om registrering af bevaringsværdige gravminder.

Til § 2

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 2, stk. 1, og § 4, stk. 1.

Stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 3, dog således at det overlades til kirkeministeren at fastsætte de nærmere regler om afholdelse af afleveringssyn.

Til § 3

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 6 og § 7.

Til § 4

Bestemmelsen er i overensstemmelse med den gældende retstilstand, jfr. kirkeordningens § 5, stk. 2, og § 17, stk. 1.

Til § 5

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 5.

Stk. 3 omfatter også f.eks. værdifulde lystestager.

Til § 6

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 8, stk. 1-3, men omfatter nu også kister, der henstår i gravkapeller, der er lukkede ind til kirkerummet.

Til § 7

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 1, stk. 1. Dog overlades det nu til provsten at godkende kirkens protokol, medens kirkeministeren

fastsætter de nærmere regler om protokollens førelse.

Til § 8

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 6 og kirkegårdsanordningens § 8, stk. 2. Udgifterne til de i stk. 2 nævnte konsulenter i sager om varmeanlæg, orgler og klokker, der ifølge den nugældende lovs § 16 afholdes af statskassen, foreslås afholdt af fællesfonden, jfr. lovforslagets § 40, 1).

Til § 9

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 20, stk. 1 og 2, og § 28, stk. 1.

Til § 10

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 28, stk. 3.

Til § 11

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 28, stk. 2. I overensstemmelse med den i 1970 gennemførte decentralisering kan kirkeministeren dog bestemme, at mindre kirkegårdsudvidelser ikke skal godkendes af ministeren, jfr. stk. 2.

Den nugældende lov indeholder i kapitel II en række bestemmelser om indretning og vedligeholdelse af kirkegårde. Ved stk. 3 foreslås det overladt til kirkeministeren at fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 4 svarer til den nugældende lovs § 18, 3. punktum.

Til § 12

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 23, stk. 1, 1. punktum og § 22.

Stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 23, stk. 1, 2. punktum, § 24, stk. 2, § 25 og § 23, stk. 2, 1. punktum.

Ifølge § 25 i den nugældende lov skal betalinger for erhvervelse af brugsret til gravsteder gradueres, således at den er højere for personer, der ved deres død ikke var medlemmer af folkekirken, end for medlemmer af folkekirken, og højere for udensogsboende end for indensogsboende. Og for udensogsboende uden særlig tilknytning til sognet skal taksten være højere end for udensogsboende med en sådan tilknytning. Lovforslaget indeholder ingen regler, der påbyder en sådan graduering af takster. Det må anses for rimeligt og i overensstemmelse med de almindelige decentrali-

seringsbestræbelser, at det fremtidig overlades til stiftsøvrigheden i forbindelse med godkendelsen af kirkegårdsvedtægten at træffe bestemmelser om eventuel graduering af taksterne under hensyn til de lokale forhold. Bestemmelserne i § 12 tilsigter ikke nogen ændring af den bestående retstilstand, hvorefter kirken kan påtage sig vedligeholdelse af gravsteder mod en i vedtægten fastsat betaling.

Til § 13

Bestemmelsen svarer med den nedenfor angivne ændring til den gældende retstilstand, jfr. den nugældende lovs § 24, stk. 2. Efter denne bestemmelse kan fredningstiden fastsættes til »mindst« 30 år, d.v.s. indtil 30 år, men i praksis har kirkeministeriet i særlige tilfælde tilladt en længere fredningstid. Efter forslaget kan fredningstiden uden kirkeministeriets tilladelse fastsættes til mere end 30 år, hvor dette undtagelsesvis måtte være nødvendigt på grund af jordbundens beskaffenhed.

Til § 14

Stk. 1, 1. punktum er i overensstemmelse med principperne i den nugældende lov, jfr. § 25, stk. 2, sammenholdt med § 25, stk. 5, 1. punktum. 2. punktum svarer til den nugældende lovs § 25, stk. 5.

Stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 25, stk. 3. Bestemmelsen gælder også for ikke-medlemmer af folkekirken.

Stk. 3 svarer til den nugældende lovs § 25, stk. 4. Der henvises til bemærkningerne til § 12, stk. 2.

Til § 15

Stk. 1 fastsætter de mindstekrav, der skal opfyldes, når et gravsted udlægges til en person, som i henhold til § 14, stk. 1 eller 2, har ret til at blive begravet på kirkegården, se herved bemærkningerne til stk. 2. En til stk. 1 svarende bestemmelse findes ikke i den nugældende lov.

Stk. 2 er i overensstemmelse med gældende praksis, idet bestemmelsen i den nugældende lovs § 25, stk. 2 i kirkegårdsvedtægterne er praktiseret således, at ønsker om udlægning af familiegravsteder imødekommes så vidt muligt og inden for rimelige grænser. Forslaget tilsigter ikke ændring af denne praksis.

Til § 16

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 25, stk. 1.

Til § 17

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 24, stk. 2.

Stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 23, stk. 2, sidste punktum.

Stk. 3 svarer til den nugældende lovs § 25, stk. 2.

Til § 18

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 19, stk. 1. Bestemmelsen i stk. 2 er ny, men svarer til hidtidig praksis.

Til § 19

Bestemmelsen svarer til kirkegårdsanordningens § 29, 1. punktum.

Til § 20

Bestemmelsen træder – sammen med de øvrige bestemmelser i kapitel IV – i stedet for § 24, stk. 4, og § 26, stk. 4, i den nugældende lov.

I efteråret 1984 nedsatte kirkeministeriet en arbejdsgruppe, der fik til opgave at udarbejde udkast til lovbestemmelser, der kan skabe grundlag for et bedre værn om de bevaringsværdige gravminder på folkekirkens kirkegårde end de ovenfor nævnte bestemmelser i den nugældende lov. Arbejdsgruppen afgav i maj 1985 en beretning (betænkning nr. 1046/1985), hvori det foreslås, at der gennemføres en registrering af særligt bevaringsværdige gravminder. Bestemmelserne i kapitel IV er i overensstemmelse med et af arbejdsgruppen udarbejdet udkast.

Om forståelsen af begrebet »gravminder« henvises til beretningen side 22. Med hensyn til udvælgelse af de gravminder, der må anses for særligt bevaringsværdige, henvises til beretningen side 22-24.

Til § 21

Stk. 1 forudsætter, at registreringen normalt foretages ved de ordinære 3-årige provstesyn. Om fornødent kan registreringen dog også ske ved et ekstraordinært syn i henhold til § 31. Der henvises til beretningen side 25-26.

Stk. 2 forudsætter som det normale, at museumsrådet udpeger en medarbejder ved det lokale museum til sammen med menighedsrådet at udarbejde forslag til registrering. Kun i de formentlig få tilfælde, hvor det stedlige museum ikke råder over den fornødne ekspertise, må museumsrådet

udpege en anden særligt sagkyndig til at påtage sig opgaven. Vejledende regler for museumsrådene vil blive udarbejdet af Statens museumsnævn i samråd med kirkeministeriet. Der henvises til beretningen side 24-25.

Stk. 3 omfatter for tiden de kirkegårde, der hører under begravelsesvæsenet i København, Frederiksberg, Århus, Odense, Aalborg, Esbjerg, Randers, Gentofte og Birkerød. Der henvises til beretningen side 14-15 og side 26-27.

Assistens kirkegård i København skal nedlægges med udgangen af år 2019 og omdannes til mindepark og almindelig park. Med henblik herpå har Københavns kommune – uafhængigt af bestemmelserne i denne lov – iværksat en katalogisering af kirkegårdens bevaringsværdige gravminder. Assistens kirkegård skønnes herefter at kunne fritages for den i loven omhandlede registrering af gravminder.

Stk. 4 vedrører de i beretningen side 22 ff. nævnte forhold.

Til § 22

Stk. 1. Der henvises til beretningen side 16.

Stk. 2. Der henvises til beretningen side 17 og side 31.

Til § 23

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 30, 1. punktum.

Til § 24

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 31, 1. punktum.

Til § 25

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 31, 3. punktum.

Til § 26

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 32.

Til § 27

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 33.

Til § 28

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 35, stk. 1.

Stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 35, stk. 2.

Til § 29

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 34.

Til § 30

Bestemmelsen, der træder i stedet for den tilsvarende bestemmelse i den nugældende lovs § 36, finder anvendelse, hvad enten afgørelsen er truffet af provstiudvalget eller kirkeministeren.

Til § 31

Bestemmelsen svarer til kirkeanordningens § 40, stk. 1, 2. punktum.

Til § 32

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 39, stk. 1.

Til § 33

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 41, 1. punktum. For tiden er 40 kirker henlagt under særligt tilsyn, således f.eks. domkirker, rundkirker på Bornholm og andre særligt værdifulde kirker, såsom Vor Frelsers kirke, Holmens kirke, Trinitatis kirke og Grundtvigskirken i København samt Ringsted Sct. Bendts kirke, Kalundborg kirke, Løgumkloster kirke, Tønder kirke m.fl.

Til § 34

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 41, 2. punktum.

Til § 35

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 41, 2. punktum.

Til § 36

Stk. 1 svarer til den nugældende lovs § 41, 3. og 5. punktum.

Stk. 2 svarer til den nugældende lovs § 41, 4. punktum.

Stk. 3 er i overensstemmelse med mangeårig praksis og træder i stedet for den nugældende lovs § 44.

F.t.l. vedr. kirkebygninger og kirkegårde

Til § 37

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 42.

Til § 38

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 43, stk. 1 og 2.

Til § 39

Bestemmelsen svarer til kirkeanordningens § 27 og kirkegårdsanordningens § 37.

Til § 40

Bestemmelsen er en følge af lov nr. 645 af 19. december 1984 om folkekirkens økonomi. De under 1) og 2) 1. punktum, nævnte udgifter afholdes efter de gældende regler af statskassen, jfr. den nugældende lovs § 16 og § 43, stk. 3.

Med hensyn til 3) henvises til bemærkningerne til §§ 20-22 og den der omtalte beretning side 27-28.

Til § 41

Bestemmelsen er i overensstemmelse med gældende retstilstand, jfr. den nugældende lovs §§ 6, 31, 32, 34 og 36 samt kirkeanordningens § 27 og kirkegårdsanordningens § 37. Som eksempler på kirker, der ikke er selvejende, kan nævnes kirker, der tilhører stiftelser (Sorø, Herlufsholm), godser (Øland, Tjele), kommuner (Lyngby) eller staten (Kastelskirken). Se iøvrigt bemærkninger til § 44.

Til § 42

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 31, 2. punktum.

Til § 43

- 1) svarer til den nugældende lovs § 11, stk. 3.
- 2) svarer til den nugældende lovs § 12, stk. 3, 3. punktum.
- 3) svarer til den nugældende lovs § 12, stk. 2, 1. punktum.
- 4) er i overensstemmelse med gældende praksis.

5) svarer til den nugældende lovs § 14, stk. 2, 2. punktum.

Til § 44

Bestemmelsen er ny.

Ved overgang til selveje er antallet af ikke-selvjende kirker efterhånden faldet til ca. 20. Det påhviler ejeren af en sådan kirke at afholde udgifterne ved kirkegårdens drift. Da begravelsesvæsenet er et samfundsansliggende, må det anses for rimeligt, at der åbnes mulighed for, hvor forholdene taler for det, at yde et passende tilskud af kirkelige ligningsmidler til kirkegårdens drift.

Til § 45

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 45, stk. 2.

Til § 46

Bestemmelsen svarer til den nugældende lovs § 45, stk. 3.

Til § 47

Ved bestemmelsen, der er ny, sikres der adgang til begravelse af krigsdøde på bestående kirkegårde eller – hvor dette ikke er muligt – på arealer tilvejebragt ved ekspropriation. Bestemmelsen tager særlig sigte på samtidig begravelse af et større antal krigsdøde og er et led i planlægningen af beredskabet i tilfælde af krig, jfr. § 2 i lov om det civile beredskab (lovbekendtgørelse nr. 279 af 3/6 1985), hvorefter det påhviler den enkelte minister inden for sit administrationsområde at gennemføre det planlægningsarbejde og træffe de foranstaltninger, som til enhver tid måtte være påkrævet med henblik på planlægningen af landets civile beredskab. Forslaget er tiltrådt af indenrigsministeriet, der er koordinerende myndighed for det civile beredskab.

Efter anmodning fra miljøministeriet vil der i den til loven knyttede bekendtgørelse blive optaget en bestemmelse om, at ekspropriation skal foretages således, at grundvandet ikke tager skade, og at embedslægen ved bedømmelsen af arealets egnethed så vidt muligt skal søge bistand hos amtsrådet.